

IZVJEŠTAJ FINANSIJSKE REVIZIJE

PRAĆENJE POSTUPANJA PO PREPORUKAMA IZ IZVJEŠTAJA O FINANSIJSKOJ REVIZIJI
HOTELSKO TURISTIČKOG DRUŠTVA „ZENIT-BRO“ D.O.O. NEUM
ZA 2019. GODINU

Broj: 01-02-09-11-4-2089-4/23

Sarajevo, septembar 2023. godine

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA.....	1
II.	IZVJEŠTAJ O POSTUPANJU PO PREPORUKAMA	3
1.	UVOD	3
2.	OCJENA POSTUPANJA PO PREPORUKAMA.....	5
2.1	Realizovane preporuke	5
2.2	Djelimično realizovane preporuke	6
2.3	Nerealizovane preporuke	7
3.	POSTUPANJE SKUPŠTINE HERCEGOVAČKO-NERETVANSKOG KANTONA.....	9
4.	DODATNE PREPORUKE.....	9
5.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA	10
6.	PRILOG – Upitnik o postupanju po preporukama	12

I. IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Predmet

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine proveo je praćenje postupanja po preporukama iz **Izvještaja o finansijskoj reviziji Hotelsko turističkog društva „Zenit-Bro“ d.o.o. Neum za 2019. godinu**, broj: 01-02-09-11-4-2115-7/19, u skladu s članom 13. Zakona o reviziji institucija u FBiH („Službene novine FBiH“, br. 22/06), Procedurom za praćenje postupanja po preporukama iz izvještaja o finansijskoj reviziji i INTOSAI-jevim Okvirom profesionalnih objava.

Vrhovne revizorske institucije imaju važnu ulogu u praćenju preduzetih mjera subjekta revizije shodno ISSAI-ju 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora. Praćenje je usmjereno na to je li subjekt revizije adekvatno adresirao postavljena pitanja, te se prilikom praćenja razmatraju i šire implikacije.

Odgovornost rukovodstva za postupanje po preporukama

Rukovodstvo Hotelsko turističkog društva „Zenit-Bro“ d.o.o. Neum odgovorno je za pripremu programa provođenja datih preporuka, za provođenje i za izvještavanje o provedbi.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da provedemo praćenje i damo ocjenu i zaključak o postupanju po datim preporukama. Praćenje podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo je li subjekt revizije i u kojoj mjeri preuzeo aktivnosti s ciljem otklanjanja utvrđenih neusklađenosti, slabosti i propusta koji su identifikovani u revizorskom izvještaju.

Meksička deklaracija¹ daje slobodu VRI² da iznose zapažanja i daju preporuke u izvještajima o reviziji. Također, Deklaracijom se nalaže postojanje efektivnih mehanizama za praćenje postupanja po preporukama VRI, odnosno da VRI imaju vlastiti interni sistem praćenja kojim se osigurava da revidirani subjekti na odgovarajući način i propisno odgovore na nalaze i preporuke VRI, kao i one koje utvrdi zakonodavna vlast, neki od njenih odbora/komisija ili upravni odbor revidiranog subjekta.

Shodno INTOSAI-ju P 12 – Vrijednosti i koristi VRI, vrhovne revizorske institucije trebaju imati efektivne mehanizme za praćenje realizacije preporuka, te javno izvještavati o preduzetim mjerama, s ciljem jačanja odgovornosti državnih i javnih organa.

Praćenje uključuje ispitivanje, testiranje i prikupljanje dovoljnih i adekvatnih revizijskih dokaza koji potkrepljuju zaključke iskazane po pitanju postupanja po datim preporukama.

Nezavisni smo od Hotelsko turističkog društva „Zenit-Bro“ d.o.o. Neum u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, i ispunili smo etičke odgovornosti.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naš zaključak.

¹ INTOSAI-P 10

² VRI – vrhovne revizorske institucije

Zaključak

Na osnovu praćenja postupanja po preporukama iz **Izvještaja o finansijskoj reviziji Hotelsko turističkog društva „Zenit-Bro“ d.o.o. Neum za 2019. godinu** utvrđeno je da su, od ukupno 13 datih preporuka:

- četiri realizovane preporuke (31%);
- tri djelimično realizovane preporuke (23%);
- šest nerealizovanih preporuka (46%);

Hotelsko turističko društvo „Zenit-Bro“ d.o.o. Neum donijelo je program mjera u cilju prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju.

Od 13 datih preporuka tri su djelimično realizovane, a šest je ostalo nerealizovanih, shodno tome može se zaključiti da doneseni program mjera nije bio adekvatan i da nisu preduzeti dovoljni i odgovarajući koraci kako bi se date preporuke realizovale. Preporučujemo donošenje adekvatnog programa mjera za nastavak aktivnosti na poboljšanju sistema internih kontrola i implementaciji nerealizovanih i djelimično realizovanih preporuka.

Sarajevo, 28. 9. 2023. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA
Dragan Kolobarić, s. r.

GENERALNI REVIZOR
Dževad Nekić, s. r.

II. IZVJEŠTAJ O POSTUPANJU PO PREPORUKAMA

1. UVOD

Ured za reviziju institucija u FBiH (u dalnjem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je finansijsku reviziju Hotelsko turističkog društva „Zenit-Bro“ d.o.o. Neum za 2019. godinu (u dalnjem tekstu: Društvo), sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao negativno mišljenje o finansijskim izvještajima i o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju je dato 13 preporuka s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Hotelsko turističko društvo „Zenit-Bro“ d.o.o. Neum je postupilo u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestio o preduzetim radnjama radi prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju.

Praćenjem su obuhvaćene aktivnosti subjekata **od datuma Izvještaja finansijske revizije za 2019. godinu do 30. 6. 2023. godine**. Podaci i informacije o aktivnostima preduzetim s ciljem realizacije preporuka, prikupljene su putem Upitnika o postupanju po preporukama (u daljem tekstu: Upitnik), dostavljene dokumentacije, te putem analize važeće regulative relevantne za subjekta.

Subjekti revizije su uz odgovore na Upitnik trebali dostaviti relevantnu dokumentaciju kojom dokazuju odgovore. Ako ih nisu dostavili, smatra se da aktivnosti na realizaciji preporuke nisu preuzete.

Analizom dostavljene dokumentacije, odgovora na Upitnik i informacija dobivenih na osnovu provedenih intervjua izvršena je ocjena postupanja po preporukama, koja je klasifikovana prema sljedećim kategorijama:

- **realizovana preporuka**
- **djelimično realizovana preporuka**
- **nerealizovana preporuka**
- **preporuka za koju nije izvršena ocjena postupanja**

U tabeli je pregled datih preporuka:

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.	Donijeti sve potrebne interne akte kojima će se uspostaviti funkcionalan sistem internih kontrola Društva.	4.
2.	Pravilnik o računovodstvenim politikama Društva uskladiti sa Odlukom o prelasku na rad i finansijsko izvještavanje na osnovu Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja za male i srednje subjekte.	4.
3.	Potrebno je da se u Planu poslovanja detaljno razrade pozicije rashoda u cilju adekvatnog praćenja poslovanja Društva.	5.
4.	Sačiniti normative utroška prehrambenih proizvoda, kojima se utvrđuje vrsta i količina namirnica potrebna za pripremanje određenog jela prema propisanom receptu, s ciljem uspostavljanja adekvatne kontrole utroška prehrambenih proizvoda.	6.
5.	Na datum bilansa vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva, u skladu sa zahtjevom Odjeljka 27 MSFI-ja za MSS – Umanjenje vrijednosti imovine.	6.2.1
6.	Evidentiranje zaliha hrane vršiti u skladu sa zahtjevima Odjeljka 13 MSFI-ja za MSS — Zalihe kojim će se obezbijediti adekvatno praćenje nabavke i utroška zaliha hrane.	6.2.2.1
7.	Potrebno je Pravilnik o finansijskom poslovanju i Pravilnik o blagajničkom poslovanju uskladiti sa Zakonom o finansijskom poslovanju, odnosno Zakonom o unutrašnjem platnom prometu i Uredbom o uslovima i načinu plaćanja novcem.	6.2.2.2
8.	Gotovinske isplate vršiti isključivo na osnovu vjerodostojne knjigovodstvene isprave, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.	6.2.2.2
9.	Potrebno je da Uprava poduzme aktivnosti na provođenju Odluke Skupštine Društva, odnosno da izvrši usklađivanje visine i strukture kapitala u sudskom registru u skladu sa članovima 318. i 319. Zakona o privrednim društvima.	6.2.3
10.	Povećanje ili smanjenje osnovnog kapitala vršiti u skladu sa članom 347. Zakona o privrednim društvima.	6.2.3
11.	Potrebno je preispitati osnovanost iskazanih dugoročnih obaveza prema zaposlenima kako bi finansijski izvještaji realno prikazali efekte transakcija, u skladu sa zahtjevima Odjeljka 3 MSFI-ja za MSS – Prezentacija finansijskih izvještaja.	6.2.4.1
12.	U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, izvršiti popis imovine i obaveza i usaglasiti stvarno stanje utvrđeno popisom sa knjigovodstvenim stanjem.	6.2.5
13.	Bilješke uz finansijske izvještaje sastavljati u skladu sa zahtjevima iz Odjeljka 8 MSFI-ja za MSS – Bilješke uz finansijske izvještaje.	6.5

2. OCJENA POSTUPANJA PO PREPORUKAMA

Postupanje po preporukama ocijenjeno je na osnovu provjere prezentirane dokumentacije i datih obrazloženja odgovornih lica, te je za svaku preporuku dat odgovarajući komentar revizora.

2.1 Realizovane preporuke

Hotelsko turističko društvo „Zenit-Bro“ d.o.o. Neum je realizovalo sljedeće preporuke:

Red. br.	PREPORUKA	KOMENTAR REVIZORA
1.	Pravilnik o računovodstvenim politikama Društva uskladiti sa Odlukom o prelasku na rad i finansijsko izvještavanje na osnovu Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja za male i srednje subjekte.	Pravilnik o računovodstvenim politikama donesen je 22. 4. 2021. godine i usklađen je s važećim propisima.
2.	Evidentiranje zaliha hrane vršiti u skladu sa zahtjevima Odjeljka 13 MSFI-ja za MSS — Zalihe kojim će se obezbijediti adekvatno praćenje nabavke i utroška zaliha hrane.	Društvo je 2020. godine uspostavilo materijalno knjigovodstvo kojim je obezbijedilo da se evidentiranje nabavke i utroška zaliha hrane vrši u skladu sa zahtjevima Odjeljka 13 MSFI za MSS — Zalihe. Osigurano je da se utrošak zaliha evidentira po njihovoj prodaji, a u 2023. godini pomoćna knjiga materijalnog knjigovodstva uvezana je sa glavnom knjigom.
3.	Potrebno je Pravilnik o finansijskom poslovanju i Pravilnik o blagajničkom poslovanju uskladiti sa Zakonom o finansijskom poslovanju, odnosno Zakonom o unutrašnjem platnom prometu i Uredbom o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem.	Pravilnik o finansijskom poslovanju i Pravilnik o blagajničkom poslovanju, koji su usklađeni sa važećim propisima, Društvo je donijelo 15. 10. 2020. godine.
4.	Gotovinske isplate vršiti isključivo na osnovu vjerodostojne knjigovodstvene isprave, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.	U Izvještaju za 2019. godinu konstatovano je da za isplate izvršene putem blagajne, po osnovu otkupa poljoprivrednih proizvoda u iznosu od 75.360 KM, u otkupnim blokovima nisu navedeni lični podaci prodavca. U postupku revizije praćenja postupanja po preporukama konstatovali smo da je po osnovu otkupa poljoprivrednih proizvoda u 2020. godini iskazano 10.995 KM, kada su djelimično osigurani podaci o prodavcu, nakon čega Društvo poljoprivredne proizvode nabavlja od pravnih lica za koje se ispostavljaju fakture.

2.2 Djelimično realizovane preporuke

Hotelsko turističko društvo „Zenit-Bro“ d.o.o. Neum je djelimično realizovalo sljedeće preporuke:

Red. br.	PREPORUKA	KOMENTAR REVIZORA
1.	Donijeti sve potrebne interne akte kojima će se uspostaviti funkcionalan sistem internih kontrola Društva.	Društvo je po datoj preporuci donijelo veći broj internih akata. Međutim, još uvijek nije donesen pravilnik o planiranju i interni akt za upravljanje rizikom.
2.	Potrebno je Planom poslovanja detaljno razraditi pozicije rashoda u cilju praćenja poslovanja preduzeća.	Društvo je prezentiralo planove poslovanja za 2020, 2021, 2022. i 2023. godinu. u kojima su rashodi, kao i u 2019. godini, navedeni u okviru posebne tabele pored planiranog iznosa ukupnog prihoda i planiranog rezultata, bez detaljno razrađenih pozicija rashoda. Međutim, uz Plan poslovanja za 2023. godinu prezentiran je tabelarni pregled u kojem su detaljno razrađeni rashodi i iskazani planirani i ostvareni iznosi u 2022. godini i planirani iznosi rashoda u 2023. godini.
3.	Saćiniti normative utroška prehrambenih proizvoda, kojima bi se utvrdila vrsta i količina namirnica potrebna za pripremanje određenog jela prema propisanom receptu, s ciljem uspostavljanja adekvatne kontrole utroška prehrambenih proizvoda.	Društvo je navedenu preporuku ocijenilo kao realizovanu. Međutim, ne možemo to prihvati, jer su normativi utroška namirnica (za pansion i a la carte) doneseni u avgustu 2023. godine, a predmet revizije je poslovanje do 30. 6. 2023. godine.

2.3 Nerealizovane preporuke

Hotelsko turističko društvo „Zenit-Bro“ d.o.o. Neum nije realizovalo sljedeće preporuke:

Red. br.	PREPORUKA	KOMENTAR REVIZORA
1.	<p>Na datum bilansa vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknade vrijednosti takvog sredstva, u skladu sa zahtjevom Odjeljka 27 MSFI za MSS – Umanjenje vrijednosti imovine.</p>	<p>Nisu prezentirani dokazi da je vršena ocjena da li postoji bilo kakav pokazatelj da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno nije dokumentovana ocjena o nepostojanju pokazatelja umanjenja sredstava, zbog čega preporuku ocjenjujemo kao nerealizovanu.</p>
2.	<p>Potrebno je da Uprava poduzme aktivnosti na provođenju Odluke Skupštine Društva, odnosno da izvrši usklađivanje visine i strukture kapitala u sudskom registru u skladu sa članovima 318. i 319. Zakona o privrednim društvima.</p>	<p>Društvo je preporuku ocijenilo kao djelimično realizovanu, navodeći da je Uprava poduzela sve aktivnosti koje su u njenom domenu odlučivanja, ali nije izvršena promjena u sudskom registru. Međutim, ne možemo to prihvati jer Uprava nije postupila po odlukama Nadzornog odbora i Skupštine iz 2015. godine, niti po Rješenju revizorske kuće, jer nije poduzela aktivnosti o izmjeni visine i strukture kapitala u sudskom registru u skladu sa članovima 318. i 319. Zakona o privrednim društvima.</p>
3.	<p>Povećanje ili smanjenje osnovnog kapitala vršiti u skladu sa članom 347. Zakona o privrednim društvima.</p>	<p>Društvo je preporuku ocijenilo kao djelimično realizovanu, navodeći da se pridržava odredbi Zakona o privrednim društvima (od člana 355. do 360), a da upis promjene u sudski registar nije u mogućnosti izvršiti.</p> <p>Međutim, konstatovali smo da se navedene odredbe Zakona o privrednim društvima odnose na spajanja i pripajanja sa drugim društvima, što ne možemo prihvati jer Društvo nije izvršilo usklađivanje osnovnog kapitala utvrđenog nalazom revizije iz 2014. godine u iznosu od 7.311.425 KM, na osnovu kojeg je sačinjen početni bilans za privatizaciju. Ponovo naglašavamo da je Društvo od 2014. svake godine, za ostvaren finansijski rezultat (dubit/gubitak), vršilo korekcije na osnovom kapitalu (s izuzetkom ostvarene dobiti u 2021. godini u iznosu od 3.944 KM, koja je na 30. 6. 2023. iskazana kao akumulirana neraspoređena dobit), što nije u skladu sa članom 347. i 349. Zakona o privrednim društvima.</p>

4. Potrebno je preispitati osnovanost iskazanih dugoročnih obaveza prema zaposlenima kako bi finansijski izvještaji realno prikazali efekte transakcija, u skladu sa zahtjevima Odjeljka 3 MSFI za MSS – Prezentacija finansijskih izvještaja.

5. U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, izvršiti popis imovine i obaveza i usaglasiti knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom.

6. Bilješke uz finansijske izvještaje sastavljati u skladu sa zahtjevima iz Odjeljka 8 MSFI za MSS – Bilješke uz finansijske izvještaje.

Ostale dugoročne obaveze odnose se na obaveze prema zaposlenicima Društva, iz perioda od 2008. do 2014. godine, koje su na 31. 12. 2022. iskazane u iznosu od 1.830.325 KM, koliko su iznosile i u 2019. godini. Radi se o obavezama koje su nastale po osnovu angažovanja zaposlenika Društva na održavanju objekta hotela, a evidentirane su na osnovu nalaza sudskog vještaka građevinske struke o procjeni nekretnine objekta hotela s ciljem utvrđivanja vrijednosti građevinskih radova koje su izvršili radnici Društva u svrhu očuvanja i povećanja vrijednosti hotela. Navedene obaveze su u Izvještaju za 2019. godinu osporene jer nije sačinjen analitički obračun za svakog angažovanog zaposlenika pojedinačno, zbog čega se nije mogao potvrditi stvarni angažman zaposlenika na izvršenim radovima, jer nisu prezentirane Specifikacije za isplatu plaća (obrazac 2001) ovjerene od Porezne uprave, kao i zbog evidentiranja obaveza prema zaposlenima na pozicijama dugoročnih obaveza. U postupku revizije praćenja postupanja po preporukama nije prezentirana dodatna dokumentacija, te je preporuka ocijenjena kao nerealizovana.

Navedenu preporuku Društvo je ocijenilo kao realizovanu, što ne možemo prihvati jer je komisija prilikom popisa investicija u toku i dugoročnih obaveza prema zaposlenima konstatovala samo iskazana knjigovodstvena stanja, bez dodatne analize iskazanih stanja, što je bila osnova za datu preporuku.

Prezentirane Bilješke uz finansijske izvještaje za 2020, 2021. i 2022. godinu nisu sačinjene u skladu sa zahtjevima Odjeljka 8 MSFI za MSS – Bilješke uz finansijske izvještaje, ni u skladu s članom 37. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH. U Bilješkama uz finansijske izvještaje dati su statistički podaci po bilansnim pozicijama (povećanje, smanjenje, učešće), a nisu date potrebne informacije i dodatna pojašnjenja korisnicima finansijskih izvještaja, u skladu sa zahtjevima propisa koji uređuju objavljivanja uz finansijske izvještaje.

Na osnovu izvršenog praćenja konstatovano je da su, od ukupno 13 datih preporuka:

- četiri realizovane preporuke (31%);
- tri djelimično realizovane preporuke (23%);
- šest nerealizovanih preporuka (46%).

U Prilogu ovog Izvještaja nalazi se Upitnik o postupanju u kojem je Društvo dalo ocjenu i komentar za svaku preporuku. Društvo je ocijenilo da je realizovalo deset preporuka i djelimično tri.

Na osnovu provedenog praćenja postupanja po preporukama utvrdili smo da se ocjene revizora o postupanju po preporukama značajno razlikuju od ocjene Društva. Zaključci revizora zasnivaju se na dostavljenoj dokumentaciji i revizorskim dokazima, i za svaku ocjenu dat je odgovarajući komentar.

3. POSTUPANJE SKUPŠTINE HERCEGOVAČKO-NERETVANSKOG KANTONA

Društvo je registrovano za pružanje hotelskih usluga, koje uključuju usluge smještaja, prehrane i usluge restorana, i u većinskom je vlasništvu Hercegovačko-neretvanskog kantona.

Uvidom u zapisnike sa sjednica utvrdili smo da Skupština Hercegovačko-neretvanskog kantona nije razmatrala revizorski izvještaj Društva za 2019. godinu od njegovog objavlјivanja.

4. DODATNE PREPORUKE

S obzirom na to da je praćenjem postupanja po preporukama utvrđeno da u periodu od 2020. do 30. 6. 2023. godine značajan broj preporuka nije realizovan, te da Skupština Hercegovačko-neretvanskog kantona nije razmatrala revizorski izvještaj za 2019. godinu, dajemo sljedeće preporuke:

- *Skupštini Hercegovačko-neretvanskog kantona:*
 - *razmotriti Izvještaj o praćenju postupanja po preporukama iz Izvještaja o finansijskoj reviziji Hotelsko turističkog društva „Zenit-Bro“ d.o.o. Neum za 2019. godinu i poduzeti aktivnosti iz svoje nadležnosti kako bi se osigurala implementacija datih preporuka.*
- *„Hotelsko turističkom društvu „Zenit-Bro“ d.o.o. Neum:*
 - *nastaviti aktivnosti na implementaciji datih preporuka iz Izvještaja o finansijskoj reviziji Društva za 2019. godinu, s ciljem poboljšanja sistema internih kontrola u Društvu.*

5. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o praćenju postupanja po preporukama iz Izvještaja o finansijskoj reviziji za 2019. godinu Društvo je 21. 9. 2023. godine dostavilo komentar.

U komentaru su data obrazloženja na izvršenu ocjenu preporuka vezanih za: sačinjavanje plana poslovanja; sačinjavanje normativa utroška prehrambenih proizvoda; usklađivanje visine i strukture kapitala u sudskom registru; povećanje i smanjenje osnovnog kapitala; iskazane dugoročne obaveze prema zaposlenima.

Prihvaćen je komentar u vezi preporuke koja se odnosi na to da se povećanje ili smanjenje osnovnog kapitala treba vršiti u skladu sa članom 347. Zakona o privrednim društvima. Društvo je dalo obrazloženje da je u toku poslovanja iskazivalo značajne gubitke koje je, u skladu sa Statutom i članom 310. navedenog Zakona, pokrivalo iz ostvarene dobiti u narednom periodu, dok je pozitivan finansijski rezultat, za koji Skupština nije donijela odgovarajuće odluke, u evidencijama iskazan kao akumulirana neraspoređena dobit. Navedeni komentar prihvaćen je i inkorporiran u tekst Izvještaja u dijelu ostvarene dobiti u 2021. godini u iznosu od 3.944 KM, koja je na 30. 6. 2023. iskazana kao akumulirana neraspoređena dobit.

Vezano za preporuke koje se odnose na sačinjavanje plana poslovanja i sačinjavanje normativa utroška prehrambenih proizvoda u komentaru su data obrazloženja, ali nisu prezentirane nove činjenice, niti je dostavljena dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza i preporuka, za šta dajemo sljedeća pojašnjenja:

- U vezi planova poslovanja Društvo je navelo da su planovi za 2022. i 2023. razrađeni po statkama prihoda i rashoda, te da zbog protoka vremena nije bilo smisla vraćati se unazad u cilju korekcije planova za 2020. i 2021. godinu. Komentar nije prihvaćen, a preporuka je ocijenjena djelimično realizovanom jer je potrebno blagovremeno donijeti planove poslovanja sa uključenim dodatnim obrazloženjima i detaljno razrađenim pozicijama rashoda, a svaki dodatni akt u vidu obrazloženja ili tabelarnog prikaza treba biti dio i prilog osnovnog akta;
- Vezano za sačinjavanje normativa utroška prehrambenih proizvoda Društvo je navelo da je i u ranijim periodima imalo normative utroška namirnica, s tim što su, u zavisnosti od zakonskih propisa, ovjereni od različitih nadležnih organa. Normative iz 2004. godine ovjerio je općinski turistički inspektor, a normative iz 2009. godine turističko-ugostiteljski inspektor Ministarstva trgovine, turizma i zaštite okoliša Kantona, dok su u 2023. godini normativi kompletirani, dopunjeni i ovjereni u Općini Neum – Služba za privredu i finansije. Također, Društvo je uz komentar priložilo stranice ovjerenih normativa utroška namirnica. Komentar nije prihvaćen, a preporuka je ocijenjena djelimično realizovanom jer se normativi nisu mijenjali i dopunjavali nakon izvršene revizije finansijskih izvještaja Društva za 2019. godinu do 30. 6. 2023., što je period obuhvata revizije praćenja postupanja po preporukama, nego su novi normativi doneseni i ovjereni u augustu 2023. godine.

Za preporuke koje se odnose na usklađivanje visine i strukture kapitala u sudskom registru i iskazane dugoročne obaveze prema zaposlenima Društvo je dalo samo dodatna obrazloženja i navelo aktivnosti preduzete na njihovoj realizaciji. Po pitanju usklađivanja visine i strukture kapitala u sudskom registru Društvo je navelo da pokušaj registracije kapitala po odlukama Nadzornog odbora i Skupštine iz 2015. godine nije uspio jer Rješenje Agencije za privatizaciju i Rješenje revizorske kuće nisu bili dovoljni akti na nadležnom sudu, kao i da angažman advokata na provođenju postupka upisa u sudski register nije dao željeni rezultat.

Vezano za preispitivanje osnovanosti iskazanih dugoročnih obaveza prema zaposlenima Društvo je obrazložilo da za neisplaćene plaće nisu mogli dobiti Specifikacije (obrazac 2001) ovjerene od Porezne uprave, jer plaće nisu isplaćene, kao i da su se našli u takvoj situaciji jer su sva sredstva bila usmjerena na opstanak Društva.

Praćenje postupanja po preporukama iz Izvještaja o finansijskoj reviziji Hotelsko turističkog društva „Zenit-Bro“ d.o.o. Neum za 2019. godinu obavio je revizorski tim u sastavu: Anisa Prasko – vođa tima, i Dragan Bujak – član tima.

Vođa tima

Anisa Prasko, s. r.

Rukovoditeljica Sektora za razvoj,
metodologiju, i upravljanje kvalitetom

Mia Buljubašić, s. r.

Rukovoditeljica Sektora za finansijsku
reviziju preduzeća u većinskom državnom
vlasništvu

Belma Mušinović , s. r.

6. PRILOG – UPITNIK O POSTUPANJU PO PREPORUKAMA

Upitnik o postupanju po preporukama

Subjekt revizije:

HTD Zenit-Bro d.o.o. Neum

Revidirana godina:

2019.

Upitnik o postupanju po preporukama iz Izvještaja o finansijskoj reviziji za 2019. godinu

Red. br.	Preporuka data u prethodnom Izvještaju o finansijskoj reviziji	Izjašnjenje o postupanju po dатoj preporuci				Za odgovore „da“ i „djelimično“ potrebno je dati obrazloženje i prilažiti dodatnu dokumentaciju, a za odgovor „ne“ i „neprovodivo“ potrebno je dati obrazloženje
		Da	Djelimično	Ne	Neprovodivo	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.	Donijeti sve potrebne interne akte kojima će se uspostaviti funkcionalan sistem internih kontrola Društva.		X			Pošto Statut po kojem poslujemo,zbog neodržavanja Skupštine Društva i postojeće registracije na sudu, ne sadrži internu kontrolu kao posebno organiziranu i kadrovski pokrivenu aktivnost te formalno nije ispunjen ovaj uvjet. S ciljem usoješnosti kontrole internim definiranjem aktivnosti i nositelja dužnosti u procesu kontrole poboljšali smo kompletno sustav interne kontrole.
2.	Pravilnik o računovodstvenim politikama Društva uskladiti sa Odlukom o prelasku na rad i finansijsko izvještavanje na osnovu Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja za male i srednje subjekte.	X				Imamo uskladen Pravilnik o računovodstvenim politikama Društva.
3.	Potrebitno je da se u Planu poslovanja detaljno razrade pozicije rashoda u cilju adekvatnog praćenja poslovanja Društva.	X				U planu su razrađene pozicije rashoda.
4.	Sačiniti normative utroška prehrambenih proizvoda, kojima se utvrđuje vrsta i količina namirnica potrebna za pripremanje određenog jela prema propisanom receptu, s ciljem uspostavljanja adekvatne kontrole utroška prehrambenih proizvoda.	X				Normative utroška prehrambenih proizvoda imamo i ovjeren je od nadležnog tijela i kontrola utroška prehrambenih proizvoda je na najvišem mogućem stupnju naših mogućnosti.

Upitnik o postupanju po preporukama

5.	<i>Na datum bilansa vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknade vrijednosti takvog sredstva, u skladu sa zahtjevom Odjeljka 27 MSFI-ja za MSS – Umanjenje vrijednosti imovine.</i>	X			<i>Konsultiramo ovlaštene procjenitelje i u slučaju da nam se ukaže potreba postupat ćemo sukladno zahtjevima Odjeljka 13 MSFI za MSS- umanjenje vrijednosti imovine</i>
6.	<i>Evidentiranje zaliha hrane vršiti u skladu sa zahtjevima Odjeljka 13 MSFI-ja za MSS — Zalihe kojim će se obezbijediti adekvatno praćenje nabavke i utroška zaliha hrane.</i>	X			<i>Evidentiranje zaliha hrane vrši se sukladno zahtjevu Odjeljka 13 MSFI za MSS kojim se osigurava praćenje nabavke i utroška hrane.Napominjemo da izrazito vodimo računa o zalihamu u svakom segmentu poslovanja jer se radi o namirnicama za ljudsku ishranu koje traže veliku pozornost na rok uporabe.</i>
7.	<i>Potrebno je Pravilnik o finansijskom poslovanju i Pravilnik o blagajničkom poslovanju uskladiti sa Zakonom o finansijskom poslovanju, odnosno Zakonom o unutrašnjem platnom prometu i Uredbom o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem.</i>	X			<i>Imamo uskladene pravilnike i vodimo poslovanje sukladno istim</i>
8.	<i>Gotovinske isplate vršiti isključivo na osnovu vjerodostojne knjigovodstvene isprave, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.</i>	X			<i>U potpunosti bez ikakvih odstupanja u odnosu na zakonske odredbe obavljamo gotovinske isplate , te napominjemo da su svedene na minimum.</i>
9.	<i>Potrebno je da Uprava poduzme aktivnosti na provođenju Odluke Skupštine Društva, odnosno da izvrši usklajivanje visine i strukture kapitala u sudskom registru u skladu sa članovima 318. i 319. Zakona o privrednim društvima.</i>		X		<i>Uprava je poduzela sve aktivnosti koje su u njenom domenu odlučivanja ali nije izvršena promjena u sudskom registru.</i>
10.	<i>Povećanje ili smanjenje osnovnog kapitala vršiti u skladu sa članom 347. Zakona o privrednim društvima.</i>		X		<i>u poslovnim financijskim evidencijama u potpunosti se pridržavamo odredbi Zakona o gospodarskim društvima od čl 355 do 360 koji definiraju povećanje ili smanjenje temeljnog kapitala, a upis promjene u sudski registar nismo u mogućnosti izvršiti.</i>
11.	<i>Potrebno je preispitati osnovanost iskazanih dugoročnih obaveza prema zaposlenima kako bi finansijski izvještaji realno prikazali efekte transakcija, u skladu sa zahtjevima Odjeljka 3 MSFI-ja za MSS – Prezentacija finansijskih izvještaja.</i>	X			<i>Osnovanost iskazanih dugoročnih obaveza je neupitna, dug prema radnicima koji su ostvarili svojim radom , mogućnost održavanja hotela u funkciji a zbog poslovanja sa gubitkom nisu imali sredstva za naknadu istih.</i>

Upitnik o postupanju po preporukama

12.	<i>U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, izvršiti popis imovine i obaveza i usaglasiti stvarno stanje utvrđeno popisom sa knjigovodstvenim stanjem.</i>	x				<i>Popis imovine i obvezna vršimo sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji što potvrđuju i revizorska izvešća neovisnih revizora koja imamo pozitivna za svaku godinu poslovanja.</i>
13.	<i>Bilješke uz finansijske izveštaje sastavljati u skladu sa zahtjevima iz Odjeljka 8 MSFI-ja za MSS – Bilješke uz finansijske izveštaje.</i>	x				<i>Bilješke uz finansijska izvešća sastavljali smo sukladno Odjeljku 8 MSFI za MSS.</i>

Molimo Vas da na upitnik tačno odgovorite, jer odgovarate za tačnost navedenih podataka.

Pojašnjenja:

Djelimično-ukoliko realizacija preporuke nije okončana, ali je izvršena u najvećem dijelu.

Neprovodivo-ukoliko preporuku nije moguće provesti (npr. iz razloga što nije bilo aktivnosti, odnosno transakcija po osnovu koje je data preporuka/došlo je do promjene u regulativi).

Neum, 16.08.2023. godine

Hotelsko turističko društvo
"ZENIT - BRO" d.o.o.
NEUM

Lice odgovorno za tačnost podataka
Ivan Lakić - direktor
(puno ime i prezime, radno mjesto)